

Participatieverslag Historische Lintenvisie

Over de concepttekst van de Historische Lintenvisie (versie d.d. 6 september 2021) is extern advies gevraagd aan de volgende organisaties:

- Hoogheemraadschap van Rijnland (advies opgenomen in dit verslag)
- Historische vereniging Die Goude (advies opgenomen in dit verslag)
- Platform Binnenstad en haar randen (advies opgenomen in dit verslag)
- Werkgroep Gouda Krimpenerwaard (advies opgenomen in dit verslag)
- Stichting Gouda sterk aan de IJssel (advies opgenomen in dit verslag)
- IVN IJssel en Gouwe / KNNV (advies opgenomen in dit verslag)
- Watergilde/wateralliantie (advies opgenomen in dit verslag)
- Vereniging Bescherming Bloemendaalseweg (advies opgenomen in dit verslag)
- Gouda Onderneemt!
- Vereniging Bedrijventerreinen Gouda
- Gouda Bruist

De ontvangen reacties (binnengekomen t/m 20 oktober 2021) zijn hieronder opgenomen. Achteraan dit verslag zijn de adviezen genoteerd die voor de Omgevingsvisie zijn ontvangen en die ook betrekking hebben op de Historische Lintenvisie.

De reacties op de conceptversie, zoals hieronder opgenomen, zijn meegenomen in de definitieve versie die voor besluitvorming is voorgesteld, net als de reacties die binnengekomen zijn op het conceptontwerp Omgevingsvisie. Dit heeft geresulteerd in de definitieve versie van 20 oktober 2021.

Reactie Platform Binnenstad en haar randen, Werkgroep Gouda Krimpenerwaard en Stichting Gouda sterk aan de IJssel

d.d. 13 september 2021

Inhoudelijk

1. Aandacht voor kwaliteiten die nu bedreigd worden in voortbestaan e/o in zichtbaarheid door wijze van beheer (bijv. historische elementen die door "spontaan" groen overwoekerd raken). Aandacht voor beheer van gronden die in eigen gemeentelijk bezit (of ander overheidsorgaan) zijn en waar kwaliteiten liggen. Voorbeelden zijn het dichtgroeien van het 'Venster op de Krimpenerwaard' over Zelling Veerstaalblok en dijkbegroeiing en het venster, entree van de stad ten westen van de Haastrechtsebrug.
2. Aandacht kwaliteit openbaar groen vanuit de cultuurhistorische waarde. Kwaliteiten borgen bij aanleg en onderhoud (dagelijks beheer), bijv. openheid of uitzicht over water behouden kan alleen door het regelmatig in toom houden van het groen. Beleving van het water vanuit een weglint is vaak een kwaliteit van het weglint.
3. Aandacht voor versterken van beleving van de stad-water (verbinding met IJssel), waarborg (visuele en fysieke) relatie met het water, ook bij ontwikkelingen, via borging in het bestemmingsplan/omgevingsplan bijvoorbeeld via een dubbelbestemming / waarde rivierzone.
4. Aandacht voor bewustwording effect en waarde van groen bij particulieren. Ook particuliere beplanting heeft effect op behoud/beleving van cultuurhistorische waarden in openbare ruimte en kan het zicht op het water belemmeren. Ook dit verdient borging in het bestemmingsplan/omgevingsplan, bijv. door beplantings- en erfafscheidingshoogten hierop af te stemmen en vervolgens te handhaven.
5. Aandacht voor in gebruik met name van openbare ruimte op een wijze die niet strookt met of strijdig is met kwaliteiten/gebruik/beleving, bijv. van jaagpad/oever.
6. Aandacht voor molenbiotopen. Doorkijken en zichtlijnen op rivier/watergang en molens zijn essentieel. In beleid deze kwaliteiten borgen en vervolgens handhaven. Snoeien is niet effectief genoeg.
7. Denk aan koppelkansen (bijv. openhouden van jaagpad biedt recreatieve kansen, ook koppelkansen met historie (tocht met een door paarden getrokken trekschuit).

8. Aandacht voor overgangen binnenstad-linten, met name ervaarbaarheid dat het lint begint (ervaren waar je bent door inrichting van openbare ruimte). Bij ontwikkelingen dit als uitgangspunt nemen. Bijvoorbeeld door de inrichting van de Spoorstraat / Albert Plesmanplein met lint Bloemendaalseweg.
9. Aandacht voor verdwenen verbindingen: zijn er tracés waar het lint e/o de beleving hersteld kunnen worden? (bijv. Winterdijk, Jan Verzwollewetering).
10. Bijlage met bestemmingsplan teksten is niet compleet en niet voldoende actueel. Advies om eruit te halen.

Vorm

Goed dat niet hele geschiedenis opnieuw beschreven wordt.

Proces

Het is belangrijk dat bestaande visies van kracht blijven en betrokken worden bij de (uitwerking van) de HLV.

Vraag ook het Hoogheemraadschap om advies.

Graag participeren bij uitwerking in pilot Goverwelle.

Reactie Die Goude

d.d. 1 oktober 2021

Die Goude vindt het een heldere visie met een duidelijke structuur. De foto's zijn heel illustratief. Er wordt een goed beeld geschetst "waar we vandaan komen" en "waar we op weg naar toe zijn". Het is een mooie basis, die goed aansluit op rijksbeleid en de intentie van de Omgevingswet (integrale aanpak).

Inhoudelijk

1. Goed dat er meer aandacht komt voor stadsgebieden buiten de binnenstad.
2. Goed dat cultuurhistorie een richtinggevende factor is voor kernwaarden, opgaven en keuzes
3. De term gebiedsbiografie of landschapsbiografie wordt nog gemist.
4. Bij de herijking van de eisen voor de Cultuurhistorische Analyse aandacht geven aan de vertaalslag van analyse naar plan (cultuurhistorie in ontwerpproces).
5. Betrek hierbij ook ontwerpprincipes: hoe borg je cultuurhistorische waarden in de planvorming?
6. Aandacht hiervoor in uitvoeringsparagraaf.
7. Benoem NOVI-POVI-eisen tav cultuurhistorie: het nationale belang van cultureel erfgoed en landschap voor de stedelijke identiteit.
8. Aandacht voor linten die aansluiten op cq doorlopen in andere gemeenten.
9. Neem een handelingskader op als uitvoeringspunt voor verdwenen structuren en structuren onder 8.
10. Borg de uitgangspunten in dagelijks beheer en onderhoud, zodat het beleid ook doorwerkt in dagelijkse uitvoering(skeuzes).

Vorm

Die Goude vindt het een duidelijk document, waarin wel veel technische taal en vakjargon verwerkt is. Een leeswijzer/samenvatting is belangrijk.

Proces

Die Goude geeft ook graag advies over de uitvoering. De uitvoeringsparagraaf wordt nog gedeeld.

Reactie inwoner op persoonlijke titel

(om advies gevraagd vanuit betrokkenheid bij KNNV en Wg Gouda Krimpenerwaard.

d.d. 1 oktober 2021

Inhoudelijk

1. De omgeving van een lint is doorslaggevend voor de kwaliteit van een lint. Betrek daarom juist ook de omgeving bij de visie en de historische functie/context daarvan.
2. De historie kan met behulp van een integrale historische analyse richting geven aan ontwikkelingen.
3. Het herstellen en/of beter zichtbaar/beleefbaar/onderwijsbaar (educatie) maken van verdwenen historische elementen (kavels, bruggen, vaarwegen) kan een ontwikkelrichting zijn.
4. Aandacht voor behoud en herstel in samenhang (integrale aanpak).
5. Bepaalde linten zijn niet geschikt voor autoverkeer, maar juist daardoor aantrekkelijk voor recreatief fietsen/ wandelen.
6. Bij het benoemen van functies / kwaliteiten het recreatieve fietsen en wandelen benoemen. Dit krijgt nu te weinig aandacht.
7. De historische linten van Gouda zijn relatief rustig. Ze zijn geschikt voor ecologische verbindingen. Aandacht voor richtlijnen voor groen waarin historische beplanting en biodiversiteit een plek krijgen, bijv. de omgang met riet tussen water en weg.
8. Aandacht voor afstemming met buurgemeenten. Gouda is een compacte stad en heeft weinig open ruimte / landelijk gebied. In de sfeer van natuur, recreatie en energie heeft Gouda ruimte bij de burens nodig. Dat is een kwestie van belangen / projecten definiëren, geven en nemen, meedenken, meebetalen etc.
Voorbeeld de Tiendweg tussen Haastrecht en Gouda ligt geheel in Krimpenerwaard. De Korte Haastrechtse Tiendweg (met ook historische waarde) kan functie krijgen voor dagelijkse ommetjes van Goudanaren.
9. Aandacht voor omgang met verdwenen delen, de “gaten” in de linten: met name vanuit recreatieve en ecologische functies/betekenis is dit van belang (bijv. Winterdijk). Ook hierbij speelt aandacht voor afstemming met buurgemeenten.

Vorm

Het is een uitgangspunten-document. Het is meer een “working paper” / methode voor gemeente dan iets voor de burger.

Proces

De uitwerking met een waardering per lint is interessant.

Reactie Watergilde

d.d. 1 oktober 2021

Het Watergilde ziet graag en gaat ervan uit dat de uitgangspunten uit de Watervisie verwerkt worden in de HLV en hoopt op een HLV die de historische waterstad ook in de toekomst eer aan doet. Er zijn verschillende tekstuele opmerkingen gemaakt om het belang van water nog meer te onderstrepen, waaronder de suggestie om Gouda als “gezonde groene waterstad” te benoemen (ipv gezonde groene stad).

Inhoudelijk

1. Mooi dat er een visie ligt waarin (water)erfgoed leidend is; ook aandacht voor water in kernwaarden, opgaven en keuzes van Omgevingsvisie (stad te midden van water, doorgeven van de historische waterstad, gezonde groene stad)
2. Aandacht voor verdwenen waterstructuren en voor doorlopen van linten tot aan Markt
3. Aandacht voor vaarroutes (niet alleen fietsroutes) en relatie waterlinten met water in de wijken

4. Aandacht voor huidige functies van vaarroutes, zoals watersport/recreatie en waterverbindingen met ommelanden
5. Bij het herijken van de eisen voor cultuurhistorische analyses moet ook water en landschap uitdrukkelijker een plek krijgen.
6. Aandacht voor het water tussen de linten / in de wijken en in de binnenstad; ook daar liggen "wateropgaven"
7. Aandacht voor wateropgaven: meer wateroppervlak en beter gebruik; klimaatadaptatie; doorstroming; verbetering woonomgeving/recreatie/rondje varen.
8. Aandacht voor de wielen langs Hollandsche IJssel.
9. Aandacht voor controle van alle overzichten.

Vorm

De visie mag bondiger, samenvatting ontbreekt nog.

Proces

Betrek de studieopdracht INHolland bij de pilot Goverwelle.
In uitwerking zullen alle belangen en doelen integraal afgewogen moeten worden. Dit is spannend.
Een sterk en duidelijk kader is belangrijk.

Tip: Op de website van de historisch vereniging 'Die Goude' is meer info over de historische waterwegen te vinden (zie bijvoorbeeld het Goudsvirtueelsluizenmuseum).

Hoogheemraadschap van Rijnland

d.d. 29 september 2021

Het Hoogheemraadschap heeft geen wensen mbt of opmerkingen over de HLV. Het Waterschap is blij dat alle belangrijke watergangen benoemd zijn. Het betreft primaire watergangen waarvoor de hoogste (keur)eisen gelden voor behoud en onderhoud. Alle werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Vanuit het waterschap staat echter de functie en onderhoudbaarheid voorop, niet de cultuurhistorische waarde.

Reactie Vereniging Bescherming Bloemendaalseweg

d.d. 6 oktober 2021

Inhoudelijk

We ondersteunen dit plan zeer.

Vorm

De visie staat, die is helder en ondersteunen wij volledig.

Proces

Graag betrokken worden bij uitwerking.

De vraag is hoe zorgen we/jullie/men ervoor dat deze visie van alle bewoners gaat worden of al is?

Staat er concreet genoeg in op welke manier de visie in de praktijk tot stand gaat komen. Wie handhaaft, is dat actief of passief? Ondersteunt de ODMH deze visie? Wie voert uit en beheert?

Wat mag niet is omschreven in drie niveaus. Wat mag wel? Wat doen we actief eraan en wat laten we op zijn beloop? Wie is voor het wat mag en wat niet degene die schouwt of signaleert? Zijn alle betrokkenen goed op de hoogte van wat mag en wat niet? ODMH, gemeente, bewoners, potentiële bewoners etc.

Relevante reacties ihkv Omgevingsvisie (conceptontwerp)

Organisatie	Reactie	Relevantie voor Historische Lintenvisie (HLV)
De Wateralliantie	Watervisie (2019)	Aandacht gevraagd voor Watervisie en opname van de uitkomsten van de Watervisie in Omgevingsvisie. Over Kernwaarden: graag aanvullen met 'te midden van water'. Bij Opgaven: Doorgeven van de historische Waterstad. Bij Keuzes: Hier wordt 'gezonde groene stad' genoemd. Dit zou 'gezonde groene waterstad' moeten zijn. Daarmee doe je veel meer eer aan het watererfgoed van Gouda.
Dunea	Aandacht voor bodem/ondergrondse infrastructuur	In HLV wordt het belang van een integrale bodemvisie, waarin natuurlijk systeem (historische geografie) x cultuursysteem (archeologie, alle menselijke ingrepen) in samenhang benaderd worden, erkend
KNNV&IVN	Groen is geen stofferij, noodzakelijk voor goede leefomgeving, natuurlijk erfgoed, waaronder de Oostpolder als laatste middeleeuwse veenweidepolder van Gouda, Van historisch belang zijn verder de (resten van) historische waterlopen. Compacte stad versus ommelanden: belang van relatie veenweiden, droogmakerij Verbetering van biodiversiteit	rol van cultuurhistorie/-isch groen in HLV: betekenisvol/waardevol erkenning van betekenis van wegen en waterlopen erkenning van relatie stad-ommeland erkenning rol van cultuurhistorisch= streekeigen groen in biodiversiteit
Die Goude ihkv Omgevingvisie	<i>Gouda, 750 jaar stad aan de Hollandsche IJssel en de Gouwe Gouda is ontstaan aan de samenloop van de Hollandsche IJssel en de Gouwe, en staat al 750 jaar sterk tussen verleden en toekomst. De ligging van Gouda aan de oevers van de genoemde wateren is uniek. Hiervan profiteerde de stad in het verleden en kan dat ook nu en in de toekomst. Van wat het verleden ons heeft nagelaten kan dankbaar gebruik worden gemaakt. Er kan actief en creatief worden geanticipeerd op de toekomst. Tussen de grote steden in de Randstad en de kleinere kernen in het Groene Hart neemt Gouda een middenpositie in. Hierbij</i>	HLV sluit erg aan op dit advies

	<i>kunnen de unieke eigenschappen van Gouda als historische waterstad worden benut. In het verleden brachten de scheepvaart en de daarmee samenhangende bedrijvigheid Gouda groei en bloei. Na de Tweede Wereldoorlog namen spoor- en wegvervoer de rol van de commerciële scheepvaart over. Mede hierdoor kwam het accent op de noordkant van de stad te liggen, ten koste van de levendigheid aan de zuidkant. Deze levendigheid kan mede worden hersteld door in aansluiting op de bestaande voorzieningen langs de Hollandsche IJssel zoals een wandelpad, het Goudse gebied aan de 'overzijde' van de Hollandsche IJssel, op een evenwichtige manier te betrekken bij de ontwikkeling van de binnenstad. Hierbij denken wij niet aan woningbouw, maar aan een creatief, gevarieerd en stimulerend aanbod van activiteiten, dat aansluit op voorzieningen die er al zijn, zoals Goudasfalt, de Stolwijkersluis en de scheepswerf Het Kromhout. Dit biedt de mogelijkheid om activiteiten in de stad te combineren met die in het Groene Hart en om streekproducten gerichte aandacht te geven.</i> beschermingswaardige elementen in de andere (na oorlogse) stadswijken aandacht te besteden niets is terug te vinden. De nalatenschap van de 'opbouwgeneratie' en haar opvolgers bevat wel degelijk elementen die het waard zijn om voor komende generaties bewaard te blijven. De indruk moet niet gaan bestaan dat na 1920 niets waardevols meer is gebouwd. een expliciete verwijzing naar de heropening van de havensluis, het sterker betrekken van het IJselfront bij de rest van de binnenstad en het weer doorvaarbaar maken van de stad	HLV richt zich op historische linten, grotendeels van voor WOII, een groot deel zelfs middeleeuws, en alleen op de delen buiten de binnenstad. Dat is de scope van deze visie. De relatie IJselfront-stad komt bij de uitwerking voor Omgevingsplan aan de orde.
Die Goude (werkgroep Gebouwd erfgoed) vooroverleg ihkv HLV	In augustus 2021 is als vroegtijdige informatieverschaffing de voortgang aan de AOK en Die Goude (werkgroep Gebouwd erfgoed) gepresenteerd. Positief over opzet/werkwijze/afbakening en integrale benadering van al het boven- en ondergrondse erfgoed/ waarden Opmerkingen: Teken op alle kaartbeelden ook deels verdwenen delen en zorg dat waarde expliciet in HLV meegenomen wordt Herijking gele kaart heel nuttig, aandacht voor landschappelijke waarden en	De opmerkingen sluiten goed aan bij de HLV en intenties. Wijze van vervolgadvisering nog ntb.

	samenhang met andere waarden belangrijk Systematiek van beschermingsregimes heel goed Ook in gebieden waar transformatie plaatsvindt kunnen waardes liggen: goed afwegingskader voor maken hoe die meegewogen/meegenomen worden Omgevingsvisie is cruciaal moment om alle waarden met elkaar samen te brengen. Die Goude zet zich graag in voor HLV en ook uitwerking in pilot Goverwelle -	
Platform Binnenstad en haar randen	De thans geldende visies die de raad eerder vaststelde voor de binnenstad en haar randen dienen ons inziens onderdeel uit te maken van de Omgevingsvisie. De ontbrekende vermelding betreft de volgende gemeentelijke visies en nota's: - De Stedenbouwkundige visie voor de Binnenstad en haar Randen deel één en deel twee. De 15 ambities voor de binnenstad en haar randen uit deel één en vooral hoofdstuk 4 uit deel twee, het Beeldkwaliteitsplan, geven een goed instrument om te gebruiken in de omgevingsvisie. - De Gebiedsvisie Hollandsche IJssel in zicht Gouda 2020, met name de uitgangspunten. - De beleidsnotitie openbaarheid zijlen, stegen, hofjes, poorten en plaatsen in de binnenstad. - De nota Intieme Vaarroute - De Toekomstvisie 'Gouda ligt Goed!'	De bestaande visies en op welke wijze ze waar hun beslag krijgen, wordt in Omgevingsvisie en HLV geadresseerd. Deels vergt dit uitwerking in het proces.